

Vážené a milé studentky, vážení a milí studenti,

pokud přemýšlíte nad tématem bakalářské, diplomové, rigorózní, disertační nebo jiné vysokoškolské práce, nezapomeňte zohlednit také pravidla etiky výzkumu, která se na tento typ práce vztahují – týkají se především (a) dodržování etiky citování použitých literárních zdrojů a (b) dodržování Opatření děkanky č. 10/2018 o etice výzkumu a o etické komisi.

Za dodržování těchto pravidel je odpovědný především student.

Pokud je náplní Vaší práce měření, testování, pozorování nebo dotazování dětí, dospívajících nebo dospělých (typ výzkumné práce se sběrem dat), věnujte, prosím, pozornost instrukcím uvedeným v příloze emailu.

V případě, že nedokážete metodiku tématu a etická rizika s jistotou zhodnotit, požádejte o posouzení vedoucí/ho práce (popř. odborného konzultanta nebo toho, kdo práci zadal), který se může, je-li to třeba, obrátit na Etickou komisi.

S přátelským pozdravem

Etická komise PF JU

Příloha

Doporučení Etické komise pro zpracování vysokoškolských prací

V následujícím textu najdete pravidla a doporučení pro typ výzkumné práce se sběrem dat dětí, dospívajících nebo dospělých. Opatření děkanky č. 10/2018 o etice výzkumu a o etické komisi, vzor informovaného souhlasu, který přizpůsobíte povaze svého výzkumu, a další informace najdete na stránkách Etické komise PF JU (https://www.pf.jcu.cz/education/eticka_komise/).

1. Práce zahrnující (a) sběr citlivých dat, například měření fyzických, duševních nebo funkčních charakteristik jedinců, sběr vzorků tkání jedinců, (b) sběr citlivých dat pro sociologický, společensko-vědní výzkum, mapování prevalence sociálních jevů, mapování informovanosti, názorů a postojů respondentů k vybraným společenským jevům za využití metod kvalitativního či kvantitativního výzkumu, (c) pořizování audionahrávek nebo videonahrávek (skupinově nebo jednotlivě) s přiřazením dat citlivých a podobně.

Je potřeba provést následující:

- Zajistit informované souhlasy vztahující se k místu sběru dat.
  - Informovaný souhlas ředitelky/ředitele školského zařízení s prováděným výzkumem nebo
  - informovaný souhlas osoby pověřené vedením organizace v případě sběru dat v areálu klubu, zájmového sdružení, zdravotnického zařízení apod. nebo
  - informovaný souhlas od zodpovědné osoby v případě sběru dat na místě jiném podle uvážení vedoucí/ho práce (popř. odborného konzultanta nebo toho, kdo práci zadal).

- Jsou-li účastníci výzkumu mladší 18 let, je potřeba zajistit informovaný souhlas zákonných zástupců účastníků výzkumu. Jsou-li účastníci výzkumu plnoletí, je potřeba zajistit jejich informovaný souhlas. Formulář informovaného souhlasu je povinnou přílohou textu práce.
- Vyplněné informované souhlasy student předloží samostatně v průběhu obhajoby bakalářské, diplomové, rigorózní, disertační nebo závěrečné práce, nebo na požádání u jiné vysokoškolské práce (viz článek 4, odstavec 2 Opatření).
- Se všemi materiály týkajícími se výzkumu v listinné a elektronické podobě (např. záznamními/záznamovými listy, databázemi, s audio- a videozáznamy, fotografiemi apod.) student nakládá v souladu s Opatřením.
- V metodické části práce student objasní, jakým způsobem bylo v průběhu výzkumu nakládáno s informovanými souhlasy a všemi daty účastníků výzkumu (záznamy v listinné podobě, elektronickými databázemi, audiozáznamy, videozáznamy, fotografiemi apod.).

2. Práce zaměřené na ověření navrhovaného výukového projektu, didaktických metod a postupů ve výuce apod. Zde se tedy jedná o sběr informací souvisejících s vyučováním a vzděláváním v rámci výuky nebo zájmového kroužku pomocí dotazníků, testů a podobně. Pořizování fotografií, audionahrávek nebo videonahrávek je v tomto případě možné jen skupinově, nikoli jednotlivě, a to tak, aby se předešlo konkrétnímu přiřazení citlivých dat. Na fotografiích nebo videonahrávkách nejsou osoby zobrazeny s podrobným portrétem a/nebo se neuvádí více, než křestní jméno; v těchto případech nejde o zachycení podoby ve smyslu §84 občanského zákoníku a nepodléhá svolení osoby.

U takového výzkumu je potřeba provést následující:

- Zajistit informované souhlasy vztahující se k místu sběru dat.
  - o Informovaný souhlas ředitelky/ředitele školského zařízení s prováděným výzkumem nebo
  - o informovaný souhlas osoby pověřené vedením organizace v případě sběru dat v areálu klubu, zájmového sdružení, zdravotnického zařízení apod. nebo
  - o informovaný souhlas od zodpovědné osoby v případě sběru dat na místě jiném podle uvážení vedoucí/ho práce (popř. odborného konzultanta nebo toho, kdo práci zadal).
- Vyplněné informované souhlasy student předloží samostatně v průběhu obhajoby bakalářské, diplomové, rigorózní, disertační nebo závěrečné práce, nebo na požádání u jiné vysokoškolské práce (viz článek 4, odstavec 2 Opatření).
- Se všemi materiály týkajícími se výzkumu v listinné a elektronické podobě (např. záznamními/záznamovými listy, databázemi, s audio- a videozáznamy, fotografiemi apod.) student nakládá v souladu s Opatřením.
- V metodické části práce student objasní, jakým způsobem bylo v průběhu výzkumu nakládáno s informovanými souhlasy a všemi daty účastníků výzkumu (záznamy v listinné podobě, elektronickými databázemi, audiozáznamy, videozáznamy, fotografiemi apod.).

Pozn.: Pokud by se v rámci práce přistoupilo ke sběru dat konkrétního jedince (rozhovor, audio-nebo videonahrávka apod.), pak se taková část výzkumu řídí postupem uvedeným v bodu 1 tohoto doporučení.